

Цицюра К. В.

викладач кафедри прикладної лінгвістики, Гуманітарний факультет
Національного університету кораблебудування імені адмірала Макарова
(Україна, Миколаїв), ksenija.tsytsiura@nuos.edu.ua

**ЗМІШАНЕ НАВЧАННЯ: ОСНОВНІ ІНГРЕДІЄНТИ
КОМПЕТЕНТНІСНОГО ПІДХОДУ ДЛЯ ЕФЕКТИВНОЇ ОСВІТИ
НОВОГО ПОКОЛІННЯ**

В статті проаналізовано підходи до визначення поняття змішаного навчання. Досліджено моделі змішаного навчання, які використовуються для навчання закордоном, та визначено основні складові успіху змішаного навчання, які слід врахувати для покращення системи навчання іноземним мовам в Україні.

***Ключові слова:** змішане навчання, обертальна модель, гнучка модель, модель самостійного змішування, збагачена віртуальна модель.*

Останнім часом інформаційні технології розвиваються з неймовірною швидкістю і потрапляють у всі сфери виробництва та освіти. У зв'язку з цим виникає необхідність інтеграції досягнень комп'ютерних технологій з традиційним навчанням іноземних мов та створення нових моделей більш успішного навчання нового покоління, яке використовує комп'ютери маже з народження.

Одним із найсучасніших методів навчання іноземних мов з активним використанням інформаційних технологій, ефективність якого вже перевірена закордоном, є **змішане навчання**. Через нестачу матеріально-технічного забезпечення та труднощі переходу на сучасне навчання через закоренілість та консервативність традиційного навчання за підручниками змішане навчання майже зовсім не використовується у середніх та вищих навчальних закладах у нашій країні, що і зумовлює **актуальність дослідження**.

Мета статті – проаналізувати підходи до визначення поняття змішаного навчання, дослідити моделі змішаного навчання, які є прийнятими та

використовуються для навчання закордоном, та визначити основні складові успіху змішаного навчання, які слід врахувати для покращення системи навчання іноземним мовам в Україні.

Наразі існує досить багато підходів до визначення поняття змішаного навчання. Більшість з них носять описовий характер через те, що дане поняття охоплює багато компонентів. Clayton Christensen Institute for Disruptive Innovation, які вже багато років займаються вивченням методів змішаного навчання, відзначають, що змішане навчання представляє собою формальну освітню програму, в якій студент навчається:

- (1) щонайменше частково через Онлайн-навчання, з деяким елементом власного контролю над часом, місцем, шляхом і / або темпом навчання;
- (2) частково в аудиторії підчас заняття, контрольованого викладачем.
- (3) за умови, що усі етапи впродовж шляху навчання кожного студента в межах курсу або предмета підключені для того, щоб забезпечити досвід комбінованого навчання [2].

Директор з питань освіти в Clayton Christensen Institute for Disruptive Innovation має цікавий погляд на змішане навчання як метод оволодіння мовою. Він зазначає багато спільних рис між змішаним навчанням та мистецтвом Кунг-Фу. І змішане навчання, і Кунг-Фу засновані на навчанні майстерності, підвищення власного рівня знань (так само, як отримання нового поясу) з обов'язковими мовними розминками (так само, як і розминки у спорті) та важливою роллю викладача, який направляє студентів так само, як і тренер в Кунг-Фу – не тільки допомагає оволодіти знаннями, а є також і наставником студентів (тьютором). До того ж студентів заохочують працювати у команді так само, як і в спорті, та вони навчаються взаємодії у групі. Наслідком всього цього в комплексі є успішне формування мовної компетенції [5].

Дослідники роблять акцент на тому, що не слід плутати змішане навчання із навчанням з активним використанням інформаційних технологій. Такий підхід до навчання виходить за межі використання комп'ютерів і високотехнологічних гаджетів. Змішане навчання передбачає залучення студента до Інтернет простору, щоб забезпечити кожному студенту більш індивідуальний досвід

навчання, а це означає підвищений контроль студента над часом, місцем, шляхами, та / або темпами його власного навчання [2, 4].

Більшість програм змішаного навчання нагадують одну з чотирьох моделей: обертальна модель, гнучка модель, модель самостійного змішування та збагачена віртуальна модель [1].

При **обертальній моделі** навчання студентів в рамках аудиторії обертається у колі різноманітних предметних областей за встановленим графіком, або на розсуд вчителя. Методи навчання за даною моделлю часто включають в себе: (а) керування невеликих груп вчителем, (б) спільна або самостійна практика, і (в) діяльність в Інтернеті, що контролюється студентом самостійно. **Гнучка модель** передбачає те, що Онлайн-платформа забезпечує більшість навчальних програм, а викладач забезпечує підтримку у міру потреби. **Модель самостійного змішування** забезпечує студентів можливістю обрати Онлайн-курси, що доповнюють в аудиторні курси. Онлайн-навчання відбувається дистанційно, а традиційне навчання – в аудиторії. **Збагачена віртуальна модель** передбачає те, що Онлайн-платформа та викладач доставляють студентові всі навчальні програми. Здебільшого, студенти працюють віддалено [1].

Але для того, щоб працювати, використовуючи дані моделі, потрібно визначити, якими є основні складові успіху змішаного навчання та оцінити можливості інтегрування цих складових у систему української освіти.

Забезпечення контенту. Комп'ютерні матеріали для викладачів та студентів, які потрібні для реалізації підходу змішаного навчання, мають бути підготовлені заздалегідь. Важливо мати на увазі, що різні програми мають різні терміни і способи підготовки.

Підбір та встановлення програмного забезпечення. Ефективне використання контенту для освітніх цілей можливе тільки завдяки потужній базі програмного забезпечення. Дуже важливо поновлювати програми та слідкувати за їхніми новими версіями для забезпечення якісного навчання.

Залучення викладача у навчальний процес. Студенти під час навчання потребують підтримки інструктора чи викладача як частини навчального процесу. Тобто, коли навчання є самостійним процесом, студенти точно знають,

коли їм потрібен інструктор чи викладач і чому. Отже, залучення викладача до процесу навчання повинне бути завжди своєчасним і безпосередньо відповідати вимогам студентів.

Залучення студента у навчальний процес. Підчас використання методу змішаного навчання студент повністю залучений у процес. Він може самостійно контролювати час, місце, шляхи і / або темп навчання та розробляти матеріал індивідуально на основі власних досліджень, що і передбачається моделлю самостійного змішування [1].

Командна робота. Ефективне і динамічне навчальне середовище має забезпечити більш активну взаємодію для студентів. Синхронність он-лайн середовища забезпечує не тільки гнучкість, але також відкритий зв'язок з процесом навчання в будь-який час, що надає студентам можливість роботи у команді [3].

На сучасному етапі викладачам іноземних мов у середніх та вищих навчальних закладах слід зрозуміти, що завдання змішаного навчання не в тому, щоб витиснути традиційне навчання «викладач-студент», а в тому, щоб ефективно інтегруватися в нього. Очевидно те, що при правильній організації освітнього процесу змішане навчання здатне підвищити якість навчання взагалі та вивчення іноземних мов зокрема. Дуже істотними перевагами такого методу є такі, що доставку навчальних матеріалів можна здійснювати електронними засобами, тоді як підчас аудиторних занять викладач може приділити особливу увагу питанням студентів, поясненню складних моментів, організації співрозмов, тобто активізації процесу навчання.

Змішаний підхід до навчання безумовно надає нові можливості для більш активного залучення студентів в освітній процес, підвищення якості освіти та впевненого наближення до найвищих стандартів європейської освіти.

Джерела та література

1. Blended Learning 101: Handbook. Aspire Public Schools, 2013. 59 p.
2. Blended Learning. Clayton Christensen Institute for Disruptive Innovation. Available at: <http://www.christenseninstitute.org/key-concepts/blended-learning-2/>. Date accessed: 10 February 2015.

3. Charity, Eyre. Basic Ingredients for Blended Learning Success: Overcoming common challenges in any blended learning implementation. Available at: <https://www.edsurge.com/n/2013-09-17-basic-ingredients-for-blended-learning-success>. Date accessed: 15 January 2015.

4. Chris, Sturgis, Susan, Patrick. When Success Is the Only Option: Designing Competency-Based Pathways for Next Generation Learning. iNACOL, 2010. 42 p.

5. Michael, Horn. What Education Can Learn From Kung Fu? Forbes. Available at: <http://www.forbes.com/sites/michaelhorn/2013/08/22/what-education-can-learn-from-kung-fu/>. Date accessed: 5 March 2015.

6. This is Blended Learning. Available at: <http://www.blendedlearningnow.com/>. Date accessed: 22 April 2015.

Tsytsiura K. V., Instructor of the Department of Applied Linguistics, Humanitarian Institute of Admiral Makarov National University of Shipbuilding (Ukraine, Mykolaiv), ksenija.tsytsiura@nuos.edu.ua

Blended Learning: basic ingredients of competence approach to effective education of new generation

Blended learning is defined as a formal education program in which a student learns – at least in part – through online delivery of instruction and content, with some element of student control over time, place, path and/or pace. Research object is blended learning as an education program to be implemented in Ukraine. Research subject is blended learning models and their components.

The approaches to the definition of blended learning have been analyzed in the article. The blended learning models, which are used to study abroad, are studied, and the principal components of success of blended learning, which should be considered for the improvement of the system of foreign language teaching in Ukraine.

Keywords: *blended learning, rotation model, flex model, self-blend model, enriched virtual model.*

Цыцюра К. В., преподаватель кафедры прикладной лингвистики, Гуманитарный институт Национального университета кораблестроения имени адмирала Макарова (Украина, Николаев), ksenija.tsytsiura@nuos.edu.ua

Смешанное обучение: основные ингредиенты компетентностного подхода для эффективного образования нового поколения

В статье проанализированы подходы к определению понятия смешанного обучения. Исследованы модели смешанного обучения, которые используются для обучения за границей, и определены основные составляющие успеха смешанного обучения, которые следует учесть для улучшения системы обучения иностранным языкам в Украине.

Ключевые слова: *смешанное обучение, вращающаяся модель, гибкая модель, модель самостоятельного смешивания, обогащенная виртуальная модель.*